

Dar 9 milijonai bedarbių
Spalio 9-tos dienos minėjimas
Wisconsinio sandariečių piknikas
Rytų sandariečiai sujudo.

Su bedarbe nėra taip lengva kovoti, kaip pirmiau buvo manyta. Nežiūrint į visas pastangas išjūdinti biznį ir prez. Roosevelto pinigų reformas, apskaitliuojama, jog Suvienytoje Valstijose yra arti 9,000,000 bedarbių.

Depresija yra pasaulinis klaidimas, kurio negali išrėsti viena ar dvi valstybės. Ji prasidėjo mažutėj Austrijoje, persimetė į Vokietiją, Angliją, Ameriką ir t. t. Todėl, ką nedarytų prez. Rooseveltas, jam vis vien sunku bus gražinti "prosperity" be kitų šalių rimto kooperavimo. O kol kas pasaulis nestengia suaukšti net žmoniškos konferencijos kovai su depresija.

Mūsų obalsis ateinančiojo spalio 9 dienų turėtų būti: "O, Vilniaus neužmiršk lietuvi!" Kadangi šiuose laikuose neišgalime nusiūsti žymios finansinės paramos okupuoto krašto lietuviams, tai gedulingos mūsų sostišės pagrobimo sukaktuvėse turėtume sustiprinti prisirišimą ir norą tą savo sostinę atvaduoti.

Tegul Amerikos lietuviai Spalio 9 dieną prisimena, jog toli už jūrų ir vandanyno yra žemės kampelis lietuvių iš senovės, bet šandie pagrobtas. Gyvas jausmas žmogaus širdyje pagimdo akciją, kuri Vilniaus reikale yra labai svarbi.

Pereitam sekmadienį mums teko aplankyti Racine, Wis. kurs yra apie 70 mylių nuo Chicagos. Čia sandariečiai turėjo savo rudens pikniką. Piknikas, atsižvelgiant į visas aplinkybes nusisekė gerai.

Kas sujudino mane, tai vietinių lietuvių veikėjų gilus tautiškas, grynas, lietuviška dvasia, kuri visur pasireiškia, net ir paprastuose piknikuose. Iš šios kolonijos mes visi galėtume nemažai pasimokinti.

"Tėvynėje" buvo pažymėta, jog SLA. prez. Bagočius į trumpą laiką parašęs net eklijus šimtus laišky. Iš paviršiaus atrodo, jog prieš p. Bagočių reiktų nusikurkų, nes jis atliko didelį darbą. Bet paskaičius jo laiškus turėtume pakeisti savo nuomonę. Kalkurie laišku užvardinti gražiu antgalviu: — "Abelni pasipėjimai". Pradedi skaityti manydamas rasti ką nors apie SLA. Bet greitai apsirinki, nes visas laiškas pasvėtas agitacijai už pažangiuosius, jų spaudą ir vadus. Tautinio nusistatymo žmonės aptepami ne rašalu, bet degutu. O už tuos visus laiškus SLA. turės apmokėti.

Kokiais rytų sandariečiai buvo, tokiais jie ir pasiliks. Rytiečiai Sandara išlaikė per daugelį metų ir nors, aplinkybėmis susidėjus, jie jos "neteko", bet jie neatsisako ją paremti ir dabar, kuomet "Sandara" nuo jų toli. Pas juos buvo ir yra geri norai. Bet geri norai yra pas mus visus, tik gal mes nemokame, suverti tokias aplinkybes, kaip rytiečiai.

Štai, pasinaudojant vajuos proga, Mass. vals. sandariečiai suruošė taip vadinamą Jubilėjnį pikniką Sandaros Centro naujai, kuris gerai pavyko. Nors dar materialės pasekmės mums nėra žinomos, tačiau yra žinoma, kad piknikas gerai pavyko. O jeigu gerai pavyko, bus geros ir materialės pasekmės.

— Seneniai ties Rytų Skotijos krantais buvo rastos butelis su rašteliu lietuvių lakūnų

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
S A N D A R A
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Calumet 6191

METAI XXI

PENKTADIENIS, RUGS.— SEPTEMBER 28 D., 1934 M.

No. 39

Žinios iš Lietuvos

DIDŽIAUSIOS LIETUVOS UPĖS.

Lietuvoje labai didelių upių nėra. Didžiausia upė yra Nemunas. Jis prasideda dabartinėje okupuotoje Lietuvoje, Minsko gubernijoje. Nemunas įteka į Baltijos jūrą. Jis turi apie 1000 kilometrų ilgumo. Tačiau beveik ligi Kauno juo net ir maži garlaiviai negali plaukioti. Nemunas yra negilus ir sėslus. Jo vaga daug kur užkimšta smėliu. Senovės laikais Nemunas vaidino žymų vaidmenį lietuvių tautos gyvenime. Jo ir kitų upių santakose senovės lietuviavai statydavosi pilis nuo priešų apsiginti. Ir dabar visais Nemuno pakraščiais dar užtiknama tų pilių liekanų. žymiausias Lietuvos upės taip pat suteka į Nemuną.

Ties Kaunu įteka Neris. Si upė prasideda taip pat okupuotoje Lietuvoje ir teka pro Gedimino kalną Vilniuje. Kaip Nemunas vadinamas Lietuvos upių tėvu, taip Nerį vadina Lietuvos upių motina. Nerimi garlaiviai taip pat nebeplaukia, nes ir joje pasitaiko gana daug sėklumų. Neris turi apie 450 kilometrų ilgumo.

Kitos žymesnės Lietuvos upės yra šios: Nevežis, Dubysa, Mintuva, Jūra, Šyša, Šešupė, Venta, Šventoji, Lelupė, Bauskė, Nemunėlis, Bartuva. Šios upės, beveik visos, įteka į Nemuną arba į Nerį. Tik Venta, Lelupis, Nemunėlis ir Bauskė įteka vienomis tiesiog į Baltijos jūrą, kitos į Latvių Dauguvą.

Visomis Lietuvos upėmis daugiausiai plukdomi sieliai. Jose taip pat nemažai pagaunama žuvies. Lietuvos upės dar reikšmingos tuo, kad beveik jų vandenys suteka į Baltijos jūrą. Tai yra gera proga nekludomai plukdyti sielius. Lietuva, žinoma, tuo naudojasi.

Atmename, kad net lenkai labai stengėsi ir stengiasi gauti leidimą Nemunui ir kitomis Lietuvos upėmis plukdyti miškus.

Visos žymiausias Lietuvos upės sudaro apie 8000 kilometrų. Tačiau jos visos yra neplautės ir negilios. Jų krantuose kuri riasi nauji miesteliai ir steigiamos vasarvietės. Ties Kaunu ant Nemuno kranto jau yra įsteigti 4 kurortai.

KLAIPĖDOS UOSTAS PRALENKĖ SAVO KAIMYNUS

Klaipėdos uostas, kaip žinome, prieina prie Baltijos jūros. Tos jūros pakraščiuose yra ir daugiau uostų — Ryga, Liepaja, Ventpilė, Karaliaučius ir kiti. Prieš didįjį karą Klaipėdos uostas savo kaimynų buvo užguitas ir per jį ėjo tik labai mažas dalis dabartinės apyvarlos. Tada kasmet vidutiniškai į uostą atplaukdavo 774 jūros laivai, maždaug su 285.000 tonų prekių. Gi dabar jau kasmet į uostą ateina net 986 jūrų laivai su 513.697 tonais prekių ir 2.094 vidaus vandens eklių laivai su 116.505 tonais.

Prieš didįjį karą ir prekių judėjimas per Klaipėdos uostą taip pat buvo žymiai mažesnis, negu dabar. Tada kasmet vidutiniškai per jį prekių buvo išvežama 311.774 tonai, o išvežama 352.117 tonų. 1929 — 1933 metais tie skaičiai jau žymiai pasikeitė Klaipėdos uosto naudai. Nors dabar laikai ir pasunkėjo, tačiau Klaipėdos uostas nesusto augęs, kaip kad kiti Baltijos jūros uostai. Klaipėdos uostas pamažu vis auga, plečiasi, moderniškėja ir ima lenkti kitus savo kaimynus. Per šį uostą didėja netik įvežamų bei išvežamų prekių kiekis, bet lygiai didėja ir tranzitas. Tobulinant ir modernizuojant Klaipėdos uostą, dabar naujoje baseino rytinėje ir pietinėje krantinėje tiesiami nauji geležinkeliai, statomi krantai, prekių sandėliai ir t. t.

Ne visi dideli jūrų laivai gali priplaukti prie uosto baseinų. Tuo reikalu jau susirūpinata ir stengiamėsi nors dalį uosto pagilinti ligi. — 10 metrų. Taip pat būna atsitikimų, kad prie naujojo baseino ir prie muitinės esamosie krantinės tik su dideliu vargu pavykdavo sutalpinti visus atplaukusius laivus. Tada darosi labai aktualūs reikalai, mutinėse krantinę pailginti. Šio darbo taip pat jau imama ir numatoma Klaipėdos uostą padalinti į 6 rajonus. Vykdydami Klaipėdos uosto tobulinimo ir modernizavimo darbus, uosto administracija numaciūsi įsigyti reikalingas mašinas ir kitus naujovius įprankius. Klaipėdos uosto rinkliavos yra nedidelės, net mažesnės, negu kituose Baltijos jūros uostuose tokios patios rinkliavos. Klaipėdos uostas konkurenciją su savo kaimynais visiškai išlaiko ir darbo turi daug daugiau, negu kiti Baltijos jūros uostai. Per Klaipėdos uostą eina daugiau, kaip 60% visi Lietuvos eksporto ir importo. Jis patenkina visus Lietuvos reikalavimus. Žinoma, jeigu ateityje per Klaipėdos uostą žymiai padidėtų kitų valstybių prekių tranzitas, tai ir patį uostą tektų dar daugiau plėsti. Tik visa bėda, kad Klaipėdos uostas Lietuvai lig šiol buvo labai nuostolingas. Per pirmąjį dešimtimetį j uostą plėtimo ir tobulinimo reikalams įdeta daugiau, kaip 27 milijonai litų. Tuo tarpu iš uosto gauta tik apie 5 mil. litų.

LIETUVOS UŽS. REIK. MIN. LOZORAITIS ĮEINA Į T. S. Prezidijumą.

Išrinktas Tautų Sąjungos Darbu Tvarkos Kom. Pirmininku.

Zeneva, Elta. Tautų Sąjungos pilnatis išrinko švedų užsienių reikalų ministerį pirmininku. Lietuvos delegatai į šešias komisijas. Lietuvos užsienių reikalų ministras p. Lozoraitis išrinktas Tautų Sąjungos pilnatis darbų tvarkos komisijos pirmininku, į kurią, be Lietuvos, įeina Anglijos, Italijos, Čekoslovakijos, Airijos, Haiti ir Šveicarijos atstovai. Kaip komisijos pirmininkas Lietuvos užsienių reikalų ministras yra pilnatis prezidiumo narys.

KAIP EINA PAVARDŽIŲ ATLIETUVINIMO DARBAS

Įvairiose svetimųjų valdžiose buvusi lietuvių tauta nustoję dalies savo gerų vaikų, kurie sušlavėję svetimųjų pyragų, pamynė savo tėvų kalbą, savo tautos papročius ir nuėjo svetimiesiems dievams tarnauti, kai kurie likusieji, to tų būvų nepadaryti, kaip kad kiti Baltijos jūros uostai. Klaipėdos uostas pamažu vis auga, plečiasi, moderniškėja ir ima lenkti kitus savo kaimynus. Per šį uostą didėja netik įvežamų bei išvežamų prekių kiekis, bet lygiai didėja ir tranzitas. Tobulinant ir modernizuojant Klaipėdos uostą, dabar naujoje baseino rytinėje ir pietinėje krantinėje tiesiami nauji geležinkeliai, statomi krantai, prekių sandėliai ir t. t.

Visą tai matydami, kai kurie Lietuvos kalbininkai ir veikėjai prieš dviejus metus buvo suaukę tuo reikalu specialų susirinkimą. Pavardžių atlietuvinimo darbu tėti susirinkime buvo išrinkta komisija. Ši komisija susitarusi su Lietuvos vidaus reikalų ministerija, savo darbą per dvejus metus intensyviai varė ir dar toliau tebevaro. Komisija jau turi surinkusi keliasdešimt lietuviškų pavardžių. Tačiau nevisosios tarmės jos vienodai skamba. Pasitaiko, kad tą pačią pavardę suvalkiečiai taria vienaip, o žemaičiai, ar rytū aukštaičiai visiškai kitaip. Kadangi Lietuvos rašomoji kalba yra paimta suvalkiečių tarme, tai norima, kad ir pavardės daugumoje būtų suvalkiečiai kirčiuojamos. Šią vasarą pavardžių tarimui vietoje patikrinti, paminėtoji komisija ir vidaus reikalų ministerija išsiuntė keliolika naujų kalbininkų į kaimus. Jie ten vietoje susipažino su pavardžių ištairimu ir jas užrašė. Žinoma, pavardžių atlietuvinimo darbas yra labai sunkus ir sudėtingas. Norintiems jas pakeisti teks atlikti daug formalumų. Kai kas net abejoja, kad žmonės savo pavardes pakeitę galės net nusiplauti savo nevisiškaį gražius praieitis darbelius. Suprantama, kad tie darbeliai bus ne taip jau lengva nuplauti, tačiau nevienas toks atsitikimas pasitaikys.

REICHŠVERO VADOVYBĖS PASIULYMAS SSSR. ARMIJOS VADOVYBEI.

Vokietija siūlo Sovietų Rusijai savo draugystę Lenkijos sąskaiton.

"Paris Soir" praneša, kad Reichsvero vadovybė kreipėsi į Vorosilovą siūlydama atnaujinti gylaudų bendradarbiavimą bei ryšius, kurie buvo tarp reichsvero ir raudonosios armijos anksčiau.

Techniškai abiejų kariuomenių bendradarbiavimas pašalinis ir politinius konfliktus. Raudonosios armijos vadovybei duota ta proga suprasti, kad jei SSSR ir Vokietija ta prasme susitartų, tai Vokietija paaukštam savo draugystę su Lenkija. Apie tai "Paris Soir" praneša gursus prancūzų žurnalistas žiul Sorveinas.

TAUTŲ SĄJUNGA DABAR LABIAUSIAI REIKALINGA

Zeneva. — Generalinis Tautų Sąjungos sekretorius parengė pranešimą 15-tos Tautų Sąjungos sesijos atidarymo proga. Ra porte primenama krizė, kurią teko pergyventi Tautų Sąjungai svarstant nusiginklavimą klausimą. Avenolis pareiškė, kad, išstojus iš Tautų Sąjungos dviem valstybėms, kilo klausimas, ar Tautų Sąjunga pakels tą smugį. Avenolis priduria, kad po to patyrimo pasirodė, jog Tautų Sąjunga esanti reikalinga labiau negu kada nors. Del tos priežasties ir didžiosios tautos, kurios iki šiol nebuvo Tautų Sąjungoje, dabar vis labiau ir labiau su ja bendradarbiauja.

NIEKŠŲ DARBAS KLAIPĖDOJE.

Naktį į rugsėjo 9 d. dar nežinomi piktadariai barbariškai išniekino Klaipėdos laisvės kovotojų kapą, išdraskė kapo gėlyną, išardė ant kapo iš lentų sukaltą šaulių ženkla, norėdami išverti karžygiams pastatytą paminklą, pasikasė po jo pamatais 90 centimetrų ir lyg apvainikuodami savo juodą darbą, prie kapo pakėlė nacionalistų vėliavą su svastika. Geležinkelio stoties sodelyje iš akmenų ir cemento sudėta Vytį taip pat tą naktį palietė juoda ranka. Vytis buvo apardyta ir degutu ištepta. Ant viršaus buvo nutepliota svastika.

Klaipėdos krašto direktorija nutarė paskirti 2,000 litų už niekiškiai Klaipėdos kapus išniekinusių kaltininkų nurodymą.

VOKIETIJA NEGALINTI PRISIDISTI PRIE RYTŲ PAKTO.

Londonas. Vokietijos Charge d'affaires įteikė Anglijos užsienių reikalų ministerijai memorandumą, kuriame pareiškiamos vokietijų vyriausybės pastabos del savitarpio paramos Rytų pakto projekte. Panašius memorandumus buvo kartu įteiktas, kaip Reuteris praneša, Prancūzijos, Italijos ir SSSR. vyriausybės. Reuteris pranešė iš Berlyno, kad Vokietijos vyriausybė, dabartinėmis aplinkybėmis, nematanti jokio galimumo prisidėti prie Rytų pakto. Toks esąs memorandumo turinys: kiai kalba.

Gerėja Prancūzijos Italijos Politiniai Santykiai

KOKS BUSIĄS PRANCŪZIJOS ITALIJOS SUSITARIMAS

Tai manoma pasiekti dar spalio mėnesyje

Gera informuotas Londono laikraštis "News Chronicle" praneša apie laukiamą artimoj ateitytaly prancūzų pakto pasirašymą.

Santykių tarp Paryžiaus ir Romos pagerėjimas pastaruoju laiku yra neabejotinas, ypač sustiprėjo po hitlerininkų bandymų pagrobt Austriją.

Dabar laikraštis tvirtina, kad spalio mėnesy, per Barthou atsilankymą Romoj, būsias jau pasirašytas tam tikras paktas.

1. Abi šalys susitaria del jų laivynų lygybės, t. y. italams pripažįstama teisė padidinti savo jūrų pajėgas ligi prancūzų laivyno dydžio. Kaip žinoma, prancūzai ilgai nenorėjo pripažinti tos teisės Romai ir griežtai reikalavo vykdyti Vashingtono susitarimą, pagal kurį italų laivynas mažesnis už prancūzų.

2. Abu kraštai politikoj bendradarbiauja ir palaiko kontaktą.

3. Abu kraštai nenusiginkluoja.

4. Abi šalys priešinsis visomis neįėjomis Volketijos atsiginklavimui.

Paskutinis punktai aiškiai parodo, kad paktas būsias nukreiptas prieš Berlyną.

"News Chronicle" žiniomis, italai nurodo, kad jie kartu su prancūzais turi 1,500,000 žmonių kariuomenę, galinčią užtikrinti tūkale Europoj.

Mažoji Santarvė galėsianti prie to pakto prisidėti. Tačiau dar neaišku, kokią poziciją užimsianti Pietuslavija, kurios santykiai su Roma tebėra be galo blogi.

Laikraštis pabrėžia, kad Romos Paryžiaus susitarinimą pagerintio Hitlerio sulaužytas žo-

dis, duotas jo italams del neįsikišimo į Austrijos reikalus.

Kartu pranešama paskutinės Musolini kalbos turinys. Atidarydamas mūgė Bari mieste, Musolini nurodė, kad Viduržemio tautos stovi daug aukščiau už barbarus — vokiečius.

Nustebinta Tautų Sąjunga ir Londonas.

Pasklidusios žinios, kad tarp prancūzų ir italų prieitassusitarimas, sukėlė didelio nusistebeji mo Londone. Oficialiuose sluokniuose manoma, kad žinios per ankstyvos. Anglų vyriausybė iki šiol nepranešta apie jokį specifinį naują susitarimą.

Iš Paryžiaus pranešama, kad tuo tarpu negali būti ir kalbos apie specifinį prancūzų italų susitarimą. Kada ateis laikas tokiam susitarimui svarstyti, karo laivynų lygybės Viduržemio jūroje klausimas, kaip manoma, bus paskutinis klausimas, kurį apsvarstys.

Prancūzjai dabartiniu metu daugiau rūpi Italijos nusistatymas Jugoslavijos atžvilgiu

Jei Prancūzija gautų patikinimų, kad Italija neturi teritorialinės revizijos plano, galėtų būti praskintas kelias Dunojaus paktui, prie kurio galėtų prisidėti ir Mažoji Santarvė.

Iš Zenevos pranešama, kad žinios apie didelę pažangą, padaryta per prancūzų italų pasitarimus sukėlė Tautų Sąjungos kuluaruose sansaciją. Visus ypač tingai sudomino pranešimai, kad pasiektas susitarimas del Viduržemio jūros karo laivynų lygybės. Nežiūrint prancūzų oficialių demantavimų, į Barthou priėmimą pakvietimo atsilankyti Romoje spalio viduryje žiurima kaip į įrodymą, kad pasitarimai yra gerokai pažengę, nes Barthou visados pareikšdavęs, kad nevyks į Romą, kol tam tikri klausimai nebus išspręsti.

KA PASAKOJA PAGIŖS DR. RINTELEN.

Viena. — Vokiečių radio pranešimu, po kancelerio Dolfuso nužudymo ir nepavykusio nacionalistų sukilimo Vienoje mėginęs nusižudyti austrų pasiutynis Romoje, dr. Rintelen, jau tiek pasveiko, kad jo tardymas vedamas toliau. Per tardymą dr. Rintelen pareiškė, kad jis liepos mėn. viduryje sugrįžęs į Vieną atostogoms. Budamas Vienoje, jis kelis kartus mėginęs pasimatyti su kancelieriu, dr. Dolfusu, tačiau kanceleris Dolfusas buvęs tuo metu labai užimtas ir jam tuo metu su juo pasimatyti nepavykė. Pasimatymas buvęs numatytas tarp liepos 23 ir 25 d., tačiau iki liepos 25 d. neįvykęs. Dr. Rintelen pareiškė toliau, kad apie rengiamą sukilimą jam nieko nebuvo žinoma ir jis apie jį sužinojęs tik budamas Imperial vėšbutyje, kada pučas jau vyko. Del susižalojimo, mėginant nusižudyti, dr. Rintelen per tardymą sun-

NAZIAI BEDARBIUS GABENA Į BEPROČIŲ NAMUS

Berlynas. Vilen mieste burmistras nacionalsocialistas Muter sugalvojo naują būdą kovoti su nedarbu. Jo nuomone, seniai ir bedarbiai... yra bepročiai. Ir todėl jis davė įsakymą gabenti į bepročių namus visus bedarbius ir senius, kurie ateina pašalpos prašyti. — Tik bepročiai šiuo metu Vokietijoje gali prašyti pašalpos.

Muter yra žymus nacionalsocialistas. Praėjusiais metais del jo kilo konfliktas su Šveicarija. Muter buvo perėjęs Šveicarijos sieną ir sumtas Šveicarų policijos. Vokiečių vyriausybė pažadėjo jį nubauti... ir paskyrė Vilen burmistru.

— Rugsėjo mėn. Kaune prasideda Sovietų Rusijos, Pabaltijo ir vidurinės Europos valstybių geležinkelių konferencija. Joje dalyvaus keturi vokiečiai, trys rusai, trys lenkai, du latviai ir po vienas: italis, čekoslovakas, austras ir estas.



AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadieni. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:

Suvientyose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuva Respublika. Vyriausia šalis valdžia ir suverenias yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptai ir teisėtu balsavimu visų pilnametėjų ir pilnateisiųjų gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinis bešališkas švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiamis broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikas įgyvendinti Lietuvoje ir visoje tautoje plačiausius Demokratijos principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės jautikimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priauganciją Lietuvos kartą — jaunomėn, išaukėti sveiką, apsviegtą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kovą už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais — Mūsų be Vilniaus Nenurimsim.

KĄ VENGRAI SAKO APIE LIETUVĄ

Pabaltijos Sąjunga ir taip vadinama Rytų Lokorno paktu gvyai užsinteresavo ir Vengrija. Jos laikraštis "Pesti Naplo" (ką tie žodžiai reiškia — mes negalėtumėm atspėti) neseniai pasirodė eilė straipsnių apie Lenkijos politiką; Lietuvos kovą už Vilnių; apie taikos sutartis ir panašiai.

Pasak vengrų, Pilsudskio valdžia dižiai užsigavo, kuomet paaikėjo, jog Rytų Lokorno sutarty yra punktas, kurs sako, jog ši sutartis negarantuoja esamų valstybės sienų. Kaip tai girdi, gali būti, kad lenkų ar kieno kito sienos nebut garantuojamos. Jeigu Rytų Lokorno paktas tą numato, tai nėra prasmės jį pasirašyti, nežinurint, kad jo tėvu ir sumanytoju būtų prancūzų užsienių reikalų ministeris.

Varšuva kaltina Lietuvą už tai, kad toji prisiplakusi prie Rusijos ir Prancūzijos įtikino tas valstybes, kad toks punktas reikalingas. Lietuva mano, kad jai turėtų but grąžinta okupuotas Vilniaus kraštas! Rytų Lokorno sutarty numatoma prašalinti karą arba jei jis ir iškiltų, tai užpultai pusei teikti pagalbą. Dabar, jeigu minėtoji sutarty būtų pažymėta, jog dabartinės valstybių sienos nepakeičiamos, tai Lietuvai nebektų vilties kada nors atgauti Vilnių, Rytų Lokorno tą viltį Lietuvai suteikia ir palieka atviras duris diplomatinei kovai.

Aišku, kad šitoks punktas negali patikti Lenkams ir štai dėl ko jie priešingi pasirašyti Rytų Lokorno sutartį. Vengrų laikraštiniškai, tačiau tiki, kad Varšuva bus priversta pakeisti savo nusistatymą.

PERMAINOS PAGARSĖJUSIOJ NRA

Karingasis "New Deal" apaštalas generolas H. S. Johnson rezignavo iš savo vietos. Nuo pat pradžios Rooseveltto administracijos gen. Johnson bandė partvarkyti Amerikos biznį ir uždėti ant jo apynastrį. Jis pagamino kelis šimtus įvairių "codes", nustatė kiek valandų darbininkai turi dirbti ir koks privalo būti atlyginimas. Vieni žodžiu, reformos atliktoš milžiniškos.

Bet kaip dažnai šiam pasauly atsitinka, pranašų ir reformininkų karjera neilga. Kol žmonėm prižadai — esi gerbiamas ir populiarus; bet nors vienoj vietoj apvilki — prieš tave atsisku visi. Gen. Johnsono ideja buvo labai gera. Jis bandė sureguliuoti taip, kad didysis biznis neišnaudotų visuomenės ir darbininkų; kad visa šalis būtų sumobilizuota kovai su depresija.

Pradžioj jam gerai sekėsi. Laukdami stebuklų kapitalas ir darbo sluoksniiai ėjo su juom išvien ir klausė jo įsakymų. Bet už metų ar kiek, kuomet pasirodė, kad NRA neatnešė to kas buvo tikėtasi, tai darbdaviai pirmutiniai atsikuko prieš gen. Johnsoną. Ji vadino diktatorium, laisvės naikintoju ir pan. Bet drąsus generolas sukandęs dantis kentėjo ir laukė kas bus toliau.

Prėjus kiek laiko ėmė bruzdėti ir darbininkai. Kilo didelė ir kruvini streikai, kuriem, žinoma, gen. Johnson negalėjo pritari. Neseniai, kalbėdamas New Yorke jis pasmerkė audėjų streiką. Streiko vadai tuojau jam atšovė ir pastatė reikalavimą, kad jis rezignuotų. Užgautas tokiu nedėkingumu už iškovotas audėjas privilegijas, gen. Johnsonas padavė prezidentui rezignaciją, kuri ir buvo priimta.

Pasitraukus jam, likosi reorganizuota ir visa NRA. Tą trijų žodžių organizacija valdys taryba iš šešių asmenų, kurios piraškų pastatytas Donad Richberg, ligišiolinis NRA, legalis patarejas.

RUSAI PARDAVINEJA GELZKELIUS.

Trukumas kredito ir aukso valiutos priverčia rusus pardavinėti už pusdyk valstybinį turtą. Siomis dienomis sulygta perleisti japonams garsusis Rytų Kinijos geležinkelis einas per Mandžiuriją. Jis yra virš 1000 mylių ilgio ir prieš karą kainavo 400,000,000 dolerių. Kiekvienai metai šis geležkelis nešdavo 20,000,000 auksinių rublių pelno.

Derybos prasidėjo pereiniais metais. Tuomet Japonija gal tik juokais pasuilė 25,000,000 dolerių, reiškia, tik šešioliktą dalį jo vertės. Rusija tuomet nenorėjo nei kalbėti apie pardavimą, bet savaitė atgal ji visgi sutiko ir nusileido japonams už 50,000,000 dabartinių Rooseveltto dolerių, arba aukso matuojant, už tą pačią sumą, ką pirmą syk japonai nustatė — 16 centų ant dolerio.

Apžvalga

HITLERININKŲ ŠAMOKSLAS KLAIPĖDOJE

Įtakingas Paryžiaus laikraštis "Matin" plačiai aprašė vokiečių rengiamą sukilimą Klaipėdos krašte. Kadangi prancūzai atydžiai seka nazistų judėjimą ir paprastai turi plačią informacijų, tai su minėtu aprašymu reiktų susipažinti visiem lietuviams. Straipsnis už vardintas: "Ar Viennos tragedija turi būti kartota Klaipėdoje?" Vienna, kaip žinome, yra Austrijos sostinė, kurioj nazistai bandė pradaryti perversmą ir nužudė valdžios galvą Dollfusą.

Priminęs kaip vokiečiai vykdė Hitlerio planą pagrobti Lietuvą ir kitas Pabaltijos šalis, Paryžiaus "Matin" rašo:

"Pastangų tai programai realizuoti nereikėjo ilgai laukti. 1931 metais birželio 29 d. propagandos ministeris Goebels sušaukė Tilžėje Klaipėdos krašto nacionalsocialistų atstovus. Jis pareiškė, kad reikia būtinai susprogdinti užtvaras, kurios pastoja kelių Vokietijai ir Rytus. Minia, susirinkusi vokiškame Nemuno krante, į tuos žodžius atsakė, pakeldama kumščius į Lietuvos pusę ir prisiekdama nenurimti, kol Klaipėdos kraštas nebus grąžintas Vokietijai.

"Pereinant iš teorijos į praktiką, Klaipėdos krašte, po kelių mėnesių slaptos darbo, susidarė 'Christlich Sozialistische Arbeitsgemeinschaft', kurią įkūrė pastorius von Sass 1933 metais birželio mėnesį ir 'Sozialistische Volksgemeinschaft', kurią įkūrė Neumanas.

"Labai greitai to darbo rezultatai pasireiškė viešai. Vado įsakymu, tie būriai pradėjo daryti reikšmingus pratimus. Buvo patarta vartoti uniformą ir ypač 'Hitlerio diržą, kurį Vokietijoje gali nešioti tik taktai šmogiamųjų dalių nariai.

"1933 metais rudenį tuo pat metu, kai įvyko atskirų susidurimų tarp tų būrių ir saugumo organų, buvo konsantuota, kad būriai daro kiltus karškus pratimus ir mokosi vartoti kulksvoaidžius. Ir šių metų sausio 16 d. 'Christlich Sozialistische Arbeitsgemeinschaft' narys Bertulis pareiškė tos organizacijos vadovo padėjėjui, kad grupė įsakė savo nariams būti pasirengusiems prisidėti prie partizanų, laukiamų iš Vokietijos.

"Rugpjučio viduryje iš kvotų davinų buvo galima nustatyti, kad hitlerininkų organizacijos rengė šamokslą vietinio ginkluoto sukilimo forma ir norėjo Klaipėdos kraštą atskirti nuo Lietuvos.

"Kaltinamųjų parodymai y pač įdomūs. Vienas teroristinės grupės vadas, Johann Wallst, pareiškė, kad jie susirinkdavo kas antradienį padaryti pranešimo. Mums buvo kalbama, kad atėjo laikas grąžinti kraštą Vokietijai, kad tam reikalui reiktų suorga-

nizuoti ginkluotą sukilimą ir kad to sukilimo pasisekimas yra patikrintas, nes Vokietijos nacionalsocialistų partija suteiks paramą Klaipėdos sukilėjams. Sukilimo data turėjo būti greit paskelbta. Apskrities vadai mums įsakė apsirūpinti karškais šautuvais. Kai vienas iš mūsų, Willy Loops, užmezgė santykius su lietuvių policija, mes nusprendėme jį nužudyti. V. 15 Ernst šovė į miegantį Loopsą pro langą, bet jam sužeidė tik ranką. Be to, mūsų tikslas buvo drumsti lietuviškus susirinkimus, šaudant pro langus, ką mes padarėme keletą kartų. Mums beliko susprogdinti saugumo policijos būstinę".

Nenuostabu, kad po šitų rekvizicijų Lietuvos valdžia griežėsi griežtų priemonių ir likvidavo daugelį nazistų organizacijų Klaipėdoje.

ALTSREIKALAI

MUSŲ VAJUS

Dar pereiną savaitę manėme, kad sandariečiai mažai rūpinasi vajum. Tiesa, nekurių kolonijų sandariečiai dar iki šiai dienai negali pasirodyti su vajaus rezultatais. Tačiau tas nereškia, kad šis vajus nenusisektų.

Pora dienų tam atgal, gavau laišką nuo Mass. vals. Vajaus komisijos pirm. pono Kasto Yurgeliuno, Montello, Mass., kuriame jis "užpiauna" man ir abel-nai Centro Valdybai "velnių", kad buk ji neatliko (ji negalėjo) tam tikrų dalykų. Bet tam pačiam laiške jis prisiuntė ir 15 naujų narių, pilnai užsimokėjusių už metus.

Su tokiu žmogum, nori ar nenori, bet turi skaitytis, nes jis "means business". Jis nebura kitų tik tam, kad pateisinus savo neveiklumą — Jis pats dirba ir turi pilną teisę to reikalauti ir iš kitų, nežinurint ar tai būtų Centro, kuopos valdybos ar eilinis narys. Taigi, nors ir negerai kuomet kas bara, bet mes mylėtume panašius pabarimų nuo pono Yurgeliuno ar bile kurio kito veikėjo, kuris parodytų tiek darbo organizacijai.

Sis pono Yurgeliuno vienas pasijudinimas pastatė Mass. valstiją į pirmą vietą konteste. Reiškia, peršoko per Illinois valstiją, kurioje randasi ir didžioji Chicago. Bet tai dar ne viskas. Yra žinių ir iš kitų Mass. vals. kolonijų, kad jie rengiasi padaryti Centru ir visiem sandariečiams "surprise".

Dabar chigagiciečiai laužo galvas, kaip ponui Yurgeliunui ir jo vadovaujamaį vajaus komisijai iškirsti šposą ir atsistoti atgal į priekį. Well, viskas galima, bet parodydys tik ateitis.

Sekretorius.

VAJAUS REZULTATAI.

Sandaros nauji nariai ir skaitytojai:
S. P. Mažeika
L. S. Mikalonis
P. Kelejonas
F. Agurkis
W. Zinkevičia
W. Barsevičius

Spalių 9 Dienos Išvakarėse

Nors gerokas metelių skaičius nuo Vilniaus užgrobito jau pra-bėgo ir Lietuvai tame laikotarpy teko pergyventi įvairių momentų, milžiniškus darbus atlikti ir suvedus tų darbų sątrauką, mes matome, kad Lietuva atsiekė socialiai-kultūriname ir ekonominame gyvenime daug laimėjimų, bet spalių 9 d. sukaktu-vės įrodo, kad Lietuvos išorinėje politikoje dar neatsiekti pageidaujami rezultatai; dar neįspildyta užbriežtoji tautos politinė programa.

Tų sukaktuvių išvakarėse, beanalizuojant sunkiū nenuilstamą kovą, kurią tenka vesti lietuvių tautai, mes matome, kad diena po dienos, metai po metų užimtoji lietuvių, Vilniaus reikalų, pozicija aiškėja, kristalizuojasi, įgaudama pastovią teigiamą formą.

Kaip senai, didžiųjų valstybių

- A. Sankunas
- L. Shakis
- P. Armen
- W. Vervečka
- S. Steckis
- M. Nevickas
- Fr. Daugela
- P. Rinkevičius
- Chas. Wakman
- J. Kripias
- A. Masionis
- A. Žarkauskas
- W. Linča
- M. Uševičius
- F. Grigaitis
- L. Kapson
- M. Belkus
- D. Yurkštas
- J. A. Kuchinskas
- P. Rauba
- J. Stelmokas
- J. Mašanauskas
- Jos. Wentz
- M. Petrila
- J. Kuizinas.

Valstijos turi pointų

- Massachusetts 36
- Illinois 25
- Pennsylvania 10
- New York 5
- Wisconsin 4
- Michigan 1
- Ohio 1
- Connecticut 1
- New Jersey 1
- Indiana 1

Viso 85

dominuoja, Ambasadorių Konferencija išnešė sprendimą, jog Vilniaus klausimas skaitomas galutinai baigtu. Atrodė, kad visas pasaulis pasipriešino teisėtai lietuvių pretenzijai, susidarė įspūdis, kad lietuvių tauta, stipriai stovėdama tautinių interesų, paremtų istoriniais, etnografiniais bei kultūriniais principais sargyboje atsitolino nuo savo draugų; į lietuvius žiūrėta su savotiška panieka. Jiems suteiktas politinių trumparegių vardas, kurie nepermatavo to užsispyrimo ir griežto reikalavimo pasekmių. Net mūsų pačių tautoje atsirado tam tikras elementas, kuris pametęs pasitikėjimą tvirtino, jog tai bergždžias darbas, bereikalinga kova, tuščias energijos eikvojimas siekti to, kas, jį supratimu, nepasiekiamas.

Bet... keli metai Europos politiniame sukuryje atnešė nuostabių permainų. Ankstyvesni sąjungininkai stojo griežton politinė kovon, o buvusieji priešai jau net sudarė draugingumo sutartis. Kas galėjo pamatyti, kad amžini priešai lenkai ir vokiečiai susidraugautų; kad tradicinei lenkų bičiuliai prancūzai nuo jų atšaltų, kad bus prieita prie Pabaltijos Sąjungos realizavimo.

Visų tų faktų akyvaizdoje, Vilniaus klausimas, kuris kai kuriems atrodė nesveikos vaidentuvės padaras, kiekvienais metais vis aiškėja.

Jau šiandiena net ir didžiųjų valstybių spauda ir atsakingi vyrai, kurie buvo senai Vilniaus klausimą palaidoję, pradeda tuo reikalu įdomautis, jį nagrinėti ir net pati Lenkija, nors nedrąsiai, pripažįsta, jog lietuvių tautai reikalinga atlyginti už padarytas skriaudas, kad lietuvių tautos reikalavimai turi realų ir neginčiamą principinių pagrindų; kad esamas tarp Lietuvos ir Lenkijos status quo yra taisytinis. Atrodė, kad suregulavimas Vilniaus klausimo ir grąžinimas Lietuvai kas iš Jos neteisėtu būdu paimta yra vien tik laiko ir formos klausimas. Kodėl įvyko tokių permainų; i kodėl lietuvių tautos balsas jau bent dalinai suprastas.

Ziurint į evoliucinį pasaulinės

politikos vystymąj nesunku matyti, kad brutalė jėga, kuri iki šiam laikui buvo vyriausias visų tarptautinių ginčų išriškimo faktorius, palaipsniai užleidžia vietą naujai teorijai — paremtai kilniais teisėtumo principais; kad tautų apsisprendimo reikalinga vieton teoretinės doktrinos, įgija praktiškos reikšmės.

Tad ir šiose 9 d. spalių sukaktuvių išvakarėse atrodo, kad debesėliai, apgulę politinį krašto horizontą pamažu nyksta, kad jau netolimoj ateity pragiedrės ir Lietuvos dangus, pasirodys saulutė, kuri užgydys tautai padarytas žaizdas, atnešdama daugiau kultūrinių bei materialiu kraui gerybių.

Todėl ir spalių 9 dienos liudnos sukaktuvis turėtų būti kartu ir ramininčios, nes, atrodo, kad netolimoj ateity gėdulos dieną pamainysime ramaus triumfo diena, o tuo tarpu daugiau pasiryžimo, darbo ir ištvermės. —A. K.

Garsinkitės

"SANDAROJE"

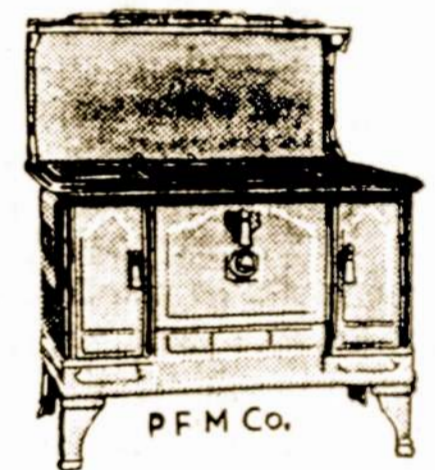
ŠALTOORO

Reikmenys

PARSIDUODA
Mažiausiomis
Kainomis
MIESTE

Progress Furniture Co.

Krautuvėje

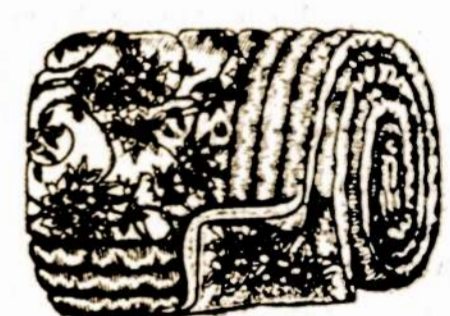


P. F. M. Co.

Puikūs naujos mados \$40.00 vertės šildomi Pečiai tik po \$22.50

Alyva kurinti šildomi pečiai tik po \$47.50

\$20.00 vertės tvirtūs SILDYTUVAI tik po \$12.50



\$20.00 vertės Springsiniai MATRASAI po \$9.95

\$9.00 vertės Vatiniai MATRASAI \$4.95

\$6.50 Maišytų Vilnų dubeltavi BLANKETAI po \$3.45

\$3.75 Puikios, pilnos miosros KALDROS po \$1.98

PROGRESS FURNITURE CO

3222-26 So. Halsted St
Veđėjai: J. Kalėdinskis

OVERKAUTŲ

PIKNIKAS

Rengia A.L.T. Sandaros 33 kp. Norwood ir 7 kp. So. Boston, Mass.

Ned., Spalio-Oct. 7, 1934

A Balčiuonienės Ukėje

Montello, Mass.

Sis piknikas bus paskutinis šiame sezone, todėl jame ir bus daug rudeninio sporto. Kas turės įvairiausių overkotą, gaus dovaną; taipgi vyrai valgdins moteris su bananais ir bus daug kitokio jaunimui sporto. Taipgi bus renkama iš publikos pora; moteris ir vyras, kurie bus ploniausi ir mažiausi, tie bus laimėtojai puikių dovanų. Gerbiamieji, visi, seni, jauni, didi-mazi pasistengkite į šį pikniką atvažiuoti, o busite visi užganėdinti, prie gero programo ir orchestros. O prie puikių gėrimų ir skanių valgių visi linksmai užtrauksime: "Sudiev giružę, sudiev žaliuoj!".

Visus kviečia dalyvauti, RENGĖJAI.

KELRODYS: Atvažiauvė į Montello, pasukit po kairei ir važiuokit Ames St. iki Strytas pasibaigs. Tada pasukit į dešinę, į Cary Street ir čia bus piknikas.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

ŠIS BEI TAS

A. Brijučas

Pagrįę puodas — netaukuotas.

Savo laiku išmintingasis Baconas yra pasakęs, kad "juo mažiau žmogus didžiuojasi savo didybe, tuo geriausias daugiausias mes apie jį manome". Todėl labai mažos reikšmės turi vieno "Naujienu" bendradarbio pareiškimas, jog visi pažangesnieji sandariečiai nuėjo prie socialistų. Lietuvių Socialistų S-ga per paskutinį dešimtmetį didėjo proporcionaliai savo vedusių narių seimynų prieaugliu. O jeigu sandariečiai bendradarbiauja su kitų srovių veikėjais, tai tik tautiniuose bei kultūriniuose reikaluose.

Karai — žmonijos nelaimė

Kad karai pasaulio tautoms teikia tik didžiausią blogybę, tą jau mūsų laikų žmonės išmėginę ant savo kailio. Bet kaip galima ateity karų išvengti? Tame klausime labai gerai pasisakė atsargone pasitraukęs Amerikos generolas S. D. Butler. Jo manymu, pirmą negu mobilizuoti jaunimą, reikia pašaukti šalies tarnybon amunicijos dirbtuves ir abelai visą pramonę; taipgi visiems mokėti paprasto kareivio algą. Kada niekas negalės padaryti jokio pelno iš karo, tai ir pats karas nebus niekam reikalingas.

RACINE, WIS.

Sandariečių rudeninis piknikas gerai pavyko

Rugsėjo 23 d. Rivervie Parke buvo suruoštas ALT. Sandaros 35 kuopos piknikas, į kurį privaziavo svečių gražus būrelis vietinių ir iš apylinkės kolonij. Įzymesni svečiai buvo šie: iš Chicago's gerb. M. Vaidyla, p. J. Čiliauskas, p-lės Bernotaitė ir Bajorinaitė. Iš Kenosha — p. J. Kasputis, F. Jankauskas ir J. Kasparys. Iš So. Milwaukee, p. B. Pukis, p. Jurkai, p. Markevičiai. Iš P. Baukų šeimyna ir p. Gikielė. Dirbo laike pikniko p. P. Daugalis, J. Vasiliūnas, J. Kasparys ir paskui savininkas parko p. S. Mockus. Oras papuošė tinkamas, debesuotas, į vakarą sušilo. Visi svečiai linksmos dainuodami liaudies dainėles. Kiti draugiškai šnekučiavosi, o veikėjai tarėsi, darė planus tolimesniam veikimui. P. S. M. Vaidyla suteikė daug mums naudingų patarimų ir mes esam dėkingi, kad mus atlinkė.

Visi šio pikniko dalyviai taip jautėsi, kaip kad sūnūs ar dukterys prie motinėš. Sandara yra ta organizacija, prie kurios lietuviai taip suderina savo mintis, kad vieni su kitais suėję jaučiasi kaip kad broliai ir seserys, nes prieš visų ištikimų sandariečių gyva širdis tėvynės meilės ir gerų norų neišsėmiama energija darbams del savo tautos žmonių ir gimtinio krašto Lietuvos. O jaunųjų troškimas koreičiau eiti į pagalbą šios šalies labai atmenant tėvų žemelę Lietuvą.

Ta vasaros pabaigos ir rudens pradžios tautinė šventė ir pats svečių suvažiavimas baigta 10 val. vakare. Su didžiausiu pasitenkinimu, išrinkti du gražuoliai vyrų — kenočietis Juozas Kasputis ne vien kaip gražuolis, bet ir kaip gerą būdo Lietuvos sūnų. Antras jaunuolis, Benyvos Gudžiūnas. Tariam padėkos žodį svečiams ir parkui savini-

Ne tuščios pastangos

Lietuvių socialistų veikėjas Dr. A. Montvidas, birž. 12 š. m. "Naujiene" parašė straipsnį, "Tuščios pastangos". Jame jis bando nurodyti, kad tik patriotizmo manija apstėtieji lietuviai bando išgelbėti savo jaunimą nuo ištautėjimo ir kad tas jų darbas vėjais nueis.

Čia man prisimena vieno rašytojo pasakymas, kad, girdi, juk ir kiaušė garde yra pilnai pasiganėdinusi kol ją šeria. Vienok žmogus yra kas kita; žmogus be medžiaginio gyvenimo, reikalauja dar ir kultūrinio bei dvasinio. Taigi ir lietuviškas jaunimas svetimojo šaly "delei gardaus šaukšto" gal ir žutų. Vienok su kultūrijimu mūsų tautos, kultūrėja ir priaugantis jaunimas, kuris nepasiganėdina vien "sotum žmogaus" gyvenimu ir ieško sau dvasinio gyvenimo savo tautoje. Kitos tautos nieko geresnio mūsų jaunimui suteikti negali. Berods ir pats Dr. Montvidas, kad ir pačioje Chicagoje, jei norėjo, galėjo pastebėti čia gimio lietuviško jaunimo didelę pažangą per paskutinius 25 metus. Gi ištautėjusių lietuvių galima rasti ir pačioje Lietuvoje. Tai jau tokia prigimties eiga.

kui p. St. Mockui už paramą sandariečiams.

Kitas mūsų ant programo darbas — ruoštis prie spalio 9 dienos. Susiję spalio 9-tą dieną pareikšim galingą protesto balsą, kad mes lietuviai be Vilniaus nenurimsim. Čia giesčiai pažadėjo prisijusti dainininkus išpildymui koncertinės programos dalies. Apie tolimesnį veikimą pranešiu vėliau.

M. Kasparytis.

Montello, Mass.

Mass. Sandariečių piknikas gerai pavyko

ALT. Sandaros Mass. valstijos apskrčio piknikas įvyko rugsėjo 16 dieną, Ramuvos parke, Montello, Mass. Nors diena nebuvo gera del pikniko, nes rodėsi bile minutą pradės lietus, bet vis tiek publikos prisirinko ant vakaro tukstantinė minia ir laiką leido smagiai.

Trečią val. po pietų, basebolininkai pradėjo lošti, tai buvo Šv. Roko jauktas iš Montello su broliais jaktu iš Norwood, Mass. Laimėtojai buvo montelliečiai Po lošimo, prie geros orchesteros prasidėjo šokiai ir traukėsi iki 9-tai valandai. Apskrčio pirminkas p. K. Vidynas atvežė laikrodėlį nuo Jono Indilo dovanų; buvo leistas ant tikietų — laimėjo Juozas Lekys. Gabijos vyrų choras dainavo keletą dainelių. Taipgi S. Paura dalyvavo kaip solistas — jie palinksmo publiką gan gražiai. Visi buvę šiame piknike likosi užganėdintais ir gražiai šnekučiavosi, nes rado savų veninčių draugų, kurie suvažiavo iš kitų miestų; bostoniečiai ir norwoodiečiai, visuomet lanko piknikus skaitlingai. Bet į šį pikniką pribuvo ir iš Lynno, Cambridžiaus, Lawrence ir taip toliau, švęsti Sandaros 20 metų Jubilėjinį pikniką, pasikalbant. Dauguma išsireiškė-pažadėjo savo kolonijose atgaivinti Sandaros kuop-

pas; pridėjo stoti į darbą. Iš profesionalų šiom syk buvo montelliečiai. Dr. A. Budreski, adv. K. Kalinauskas ir adv. Anele Kalinauskaitė, iš Dorchester, Mass.

Prie surengimo šio pikniko daugiausiai pasidarbo trijų kuopų nariai, butent, So. Bostono, Norwoodo ir Montellos. Visi darbininkai savo pareigas atliko gerai, verta pagyrimo.

Šis piknikas buvo rengtas Sandaros Centro naudai; kaip greitai užbaigs rokundas, likusį pelną pasiųs Centru.

—Piknikierius.

BINGHAMTON, N. Y.

Ruošiamasi kilniai paminėti Spalių 9-tą.

Spalių 13 dieną, š. m., Lietuvių salėje įvyks didelis banketas paminėjimui spalio 9-tos d. užgrobro musu sotinės Vilniaus 14 metų sukaktuvius, kurį rengia šios organizacijos: Vilniaus V. S-gos skyrius, ALT, Sandaros 64 kp., D. M. R. Birutės, L. R. K. S. A. 270 kp., Šv. Jono draugija ir Šv. M. Magdaleno draugija.

Laikė vakarienes bus programmas gana įvairus, kuris susidės iš dainų, deklamacijų ir kalbų, pritaikintų tai dienai. Kalbėtojų bus iš kitur ir vietinių, kurie nušvies minėtos dienos reikšmę, kaip klatingai lenkai sulaužė Suvalkų sutartį ir atplėšė trečdalį mūsų teritorijos su sostine Vilnium ir po šiai dienai alina mūsų kraštą ir varo nutautinimo darbą. Tad būtų pareiga kiekvieno lietuvių ir lietuvaivės be skirmo pažūri ir įstikintųjų atsilankyti į virš minėtą parngimą ir pareikšti protesto balsą prieš lenkus grobikus ir jų sauvaliavimus. Dar kartą parodykime visam pasauliui, kad mes turime atgauti tai, kas mums nuo amžių priklausio ir kas vien klasta ir smurtu iš mūsų išplėsta, tai tikroji Gedimino sostinė, su kuria susijusi visa mūsų tautos istorinė praeitis.

Nors dabar mes su kardu rankoje Vilnių atvaduoti ir negalime, nes tai būtų tuščias ir netikslus žygis, bet ateis laikas, kada mes galėsime. Jau dabar reikia prie to rengtis ir telkti mūsų jėgas, organizuoti okupuotų kraštų lietuvių, šelpti juos ir jų tautiškas įstaigas, spaudos organus, priaugantį jaunimą, ypatinai moksleivius, idant su darjus skaitlingą eilę vadų, inteligentų. O šiame politiskame ir kultūriskame tautos darbe — Vilniaus vadavime mes visi turime būti vieningais. Būtų galima labai daug prisidėti, jei tik pas mus būtų pakankamai norų ir patriotingos sąmonės ir idealizmo. Tad gyvendami mes šioj laisvės šalyje, atjauiskim savo brolių vargą, ištieskim jiems brolišką paramos ranką, parodykim, kad jų ir mūsų troškimas išlaisvinti pavergtą Vilnių, atvaduoti Gedimino pilį ir Vytauto grabą, ir gražinti jiems laisvės dienas.

Prašome visus Binghamtono

N. Radys.

Antradieny, tai buvom pakviesti pas mokytojas p-lės Badziutes svečiuosna. Tenai tik keletas praleidome labai linksmą laiką — skani vakariene, gardus vynas, o ypač p-lių mandagumas ir mamytės vaišingumas visus sužavėjo.

Trečiadienis — tai L. Kliube buvo surengtos prakalbos, kurio se kalbėtojais buvo p. Tysliava, aš pats ir p-lė Ančiutė dainavo, pianu skambino p. Žižūnas. Čia irgi pilni gerų išpuodžių pasiilkom.

Rugs. 15 d. sugrįžome į Chicago, padarę apie 2000 mylių ir "flat tajerio" negavė.

\$1.00 - Sandaros Jubilėjinė Dovana - \$1.00

Ussirašančiam laikrašti "Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTES. Užsirašymo laikas nuo Rugsėčio-August 1-mos dienos iki Lapkričio-November, 1934. "Sandaros" kaina \$2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikrašti "Sandarą" čieliams metams. Šis kuponas geras tik iki Lapkričio 1-mai, 1934 metais.

Vardas-pavardė _____
Numeris ir gatvė _____
Miestas, valstija _____
SANDARA — 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

JAPONIJA PATVIRTINA SAVO KALTINIMUS

Tokio. Japonų užsienių reikalų ministeris Hirota pasiuntė at sakymą į Sovietų Rusijos ambasadoriaus Jurenevo notą del Rytų Kinijos geležinkelio linijos tarnautojų rusų suėmimo. Noto je pareiškiam, kad suėmimus įvykdė Madžiukas, reaguodamas į sąmokslą Rytų Kinijos geležinkelio linija važiuojantiems traukiniams naikinti ir kad nėra jokio ryšio tarp tų suėmimų ir derybų del Rytų Kinijos linijos nutraukimo. Japonų vyriausybė yra labai susirūpinusi tuo, kad sąmokslai diriguojami iš tam tikrų sluoksnių.

Incidentai su traukiniais įvyksta tik rytinėje Rytų Kinijos geležinkelio linijos dalyje. Daugiausia užpuolami traukiniai su karinėmis prekėmis. Niekas nemėgina jų plėšti. Puolimų aukomis daugiausia tampa japonai ir mandžiuriečiai, o Sovietų piliečiai visai nenukenčia. Turimomis žiniomis, beveik visi Rytų Kinijos geležinkelio linijos tarnautojai, kurie buvo paskutiniu laiku suimti, priklausė prie tam tikrų nelegalių draugijų, kurių tikslas drumsti taiką ir tvarką Mandžiuke. Kai kurie iš geležinkelio tarnautojų davė banditams instrukcijų del geležinkelio sprogdinimo ir pristatė jiems sprogs tamos medžiagos. Todėl galima laikyti, kad kai kurie Sovietų valdininkai kokių nors būdu yra įveltį į minimus sąmokslus.

— Klaipėdos krašto direktorijos nutarimu, iš uosto direktijos atšauktas direktijos narys Otto Zygaudas. Nutarimas padarytas, pasiremiant Klaipėdos krašto komendantų nutarimu, kuriu Zygaudui, kaip priklausiusiam uždarytoms priešvalstybišioms sąjungoms, atimama teisė atstovauti visuomenę. Nauju uosto direktijos nariu paskirtas ligšiolinis Klaipėdos krašto gubernatoriaus patarėjas Viktoras Gaillius.

— Spalių 14—15 dienomis Kaune bus devintas metinis Vilniui vaduoti sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas. Tikimasi, kad šis suvažiavimas bus labai gausus ir reikšmingas. Jame

svarbiausiai bus diskusuojamas ir nustatomas sąjungos veikimo gairės. Dabar jau Vilniui vaduoti sąjunga Lietuvoje turi apie 600 skyrių ir apie 25,000 narių.

Už Mažiau Negu **14c** | Diena

Jus galit išigyti šį **1934 KELVINATOR**



Šis Modelis V Kelvinatoriaus specialiai padirbtas del šeimos kuklių jėgų. Bet nereikia suprasti, kad čia yra mažas refrigeratorius. Paminėtinė sudėtis, konstrukcija ir kokybė yra lygi su daug brangesnių modelių. Šis Kelvinatorius per daug žemai įkainuotas. Jus galite išigyti už mažiau negu 14 centų į dieną, ant mūsų prieinamo išmokėjimo plano.

Ypatybės
Naujo Modelio V KELVINATOR

Įtalpa 4.22 kubinės pėdos. Lentynų plotas—8.35 kvadratinų pėdų. Sušaldo 3.4 svarus ledaus vienu kartu. Turi daug naujų Kelvinator ypatybių, kurias galima rasti tik aukštesnis kainos modeliuose — kitų išdirbyčių.

Klausk apie lengvą išmokėjimo planą. Mažai įmokant, likusius išmokėsite su mėnesinėmis elektros bilomis. Padengimui nuosimšio ir kitų lėšų, kaina kiek aukštesnė ant išmokėjimų.

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

Downtown — 72 W. Adams St. — 132 So. Dearborn St.
Telephone RANdolph 1200, Local 1219

562 Broadway 421 W. Madison St. 852 W. 63rd St.
2618 Milwaukee Ave. 4834 So. Ashland Ave. 2950 E. 92nd St.
4833 Irving Park Blvd. 3460 So. State St. 11116 So. Michigan Ave.

Ant visų pirkinjų ant išmokėjimų pridodama mažai pristatymo mokesčiai DUODAME FEDERALIUŠ KUPONUS

SANDARIEČIAI!

Atėjo Musų Darbo Valanda

- JUBILĖJINIS - - VAJUS -

Šie Trys Mėnesiai - Yra Musų Darbo Mėnesiai'

Pasijudinkime, O Švenčiant Sandaros Jubilėjų Mes Turėsim Dvigubai Stipresnę Organizaciją

Visi, Kaip Vienas Prie Darbo!

"SANDARA"

Chicagoje

Mūsų Pačių Reikalai

Apie erelio ir varnų eklionę

Pakil aras į padangę —
Aukščiau baltųjų debesų;
Aukščiau neg' mūsų įstengia
Perverti gilumą dausų.

Ko skrenda jis kur audros siau-

Ir vėjai blaškos amžinai?
Ar jis pavojaus neatjaucia?
Ar žino ką sutiks tenai?

Drąsulis aras neatboja
Audrų staigumo neramaus.
Sparnais galingais jis plasnoja
Arčiau žvaigždžių, arčiau dan-

Ir ten kur nieks takų nemynė,
Jis naują sryti tyrinėš.
Gal paukščiai, žvėrys prisiminė,
Dėkingai vardą jo minės.

Jau kelios dienos užsitraukia,
Ir tarp sūkavimų bendru,
Kalnuose grįžtant' aro laukia,
Kaip nugalėtojo audrų.

Bet aras grįžti nebegali;
Sparnai nulužę nejudės.
Į seną gimtinių kampelį
Kiti didvyri atlydės.

Ir paukščiai patylosm skubėjo
Paminklą iš gėlių sukraut.
Pagerbti arą, kurs mokėjo
Gyvybę jauną paaukaut.

Liudėt nębaigus, štai pasklysta,
Zinia — liežiuoio kankinė,
Jog iš gudrumo ar pavydo,
Triukšminga varnų giminė,
Sumanę naują žygį rengti
Ir aro nuopelnus padengti.

"Nesunku mums", skambėjo kal-

"Pakil aną pus debesų,
Ir be Dievų rimtos pagalbos
Sumušim rekordus visų".

Sukviesta šauni varnų puota;
Klegena, linksminas svečiai,
Kuriam gi jų bus proga duota
Save pagarsinti plačiai?

Pakreipęs snapą vadas šaukia:
"Jau viską prirengiau gerai —
Pirmyn, kur šlovė Jusų laukia,
Kur neklaajo dar arai!

"Pakanka Jums drąsos ir noro,
Nuskrist į paslaptis erdvės.
Valdovėms tapsit laisvo aro,
Visi Jus gerbs ir pavydės".
Bet tyliai stebis varnų banda,
Iš vado šaipos atvirai,
Minioj nei vieno nesiranda,
Kuris skraidytu, kaip arai.
—Kleikas.

LIETUVA BUILDING AND LOAN ASSOCIATION ŠERININKAMS

Direktorių susirinkime rugsė-
jo-Sept. 25 d., 1934, Spulkos ra-
stinėje, 4600 So. Wood St., Chi-
cago, Ill. dalyvaujant visiems
direktoriams vienbalsiai nutar-
ta suspenduoti visam direktor-
iaus laikui, iki sekančio šeri-
ninkų susirinkimo, John Railla.

John Railla neturi tiesos pri-
žiūrėti namus, kolektouoti ren-
das, lankyti direktorių susirin-
kimus ir paluosuotas nuo visų
direktoriui priklausanti parei-
gų.

Geo. Brazauskas, prezidentas,
Just. Čielauskas, sekretorius,
J. A. Darguža, išdiminkas.

P.-L.E. A. BRIEDZIUTĖ ISVYKO NEW YORKKAN.

Jaunosios Birutės mokytoja,
p.-lė Aldona Briedziūtė pereitą
penktadienį apleido Chicago ir
išvyko New Yorkkan.

Keletas jos draugų ir giminių
susirinko į Union stotį ir išlydė-
jo, suteikdami p.-lei Aldonai ke-
letą dovanų.

Gavau atvirutę iš Philadelphi-
jos. Paviesėjus pas savo dėdę
Philadelphijoj, tuojaus žada
prenausti į New Yorką pas savo
broliaus ir ten apsigyventi. Jau-
noji Birutė ir draugai linkim
p.-lei Aldonai geriausių pasekmi-
mių ir, progai pasitaikius, vėl
aplankyti gimtąjį miestą—Chi-
cago.

Jaunosios Birutės sekretorė,
—A. M-nė.

RADIO

Visiems gerai žinoma daini-
ninke, Helena Bartush, įspudin-
gai dainavo praeitą nedėlią
Progress Furniture krautuvės
radio valandos programe, iš sto-
ties WGES. Šią dainininkę ne-
tik kad vien lietuvių pamėgo,
bet ir svetimtaučiai. Kiekvienai
programe ji labai jautriai iš-
pildo "Karvelėlį" ir Brahms
"Lullaby-Lopšinė". Taipgi jos
duetai su Romanu man labai pa-
tiko.

Adv. K. Gugis pateikė įdo-
mių informaciją. Buvo ir kitų
įdomių pranešimų per progra-
mo vedėją. —Klausytojas.

LAUKIAMO PAMINKLO REIKALAI

Rugsėjo 21 d. Dariaus-Girėno
paminklo statymo komiteto su-
sirinkime buvo svarstomi svari-
biūs paminklo ir fondo reikalai.
Dalyvavo fondo globėjai ir dau-
gumas k-to narių. Fondo pirmi-
ninkas A. Kalvaitis pateikė vi-
są fondo apyskaitą ir pranešė,
kad jis resignavo iš fondo globė-
jų ir kad fondo globėjai rugsė-
jo 21 d. ta proga rekomendavo į
fondo globėjus paminklo k-to
pirm. adv. R. Vasiliauską ir k-
to narį kun. I. Albavičių; visi
fondo globėjai pasirašė dekla-
raciją apie paminklo fondo glo-
bojimą, sunaudojimo tvarką ir
fondo globėjų atsakomybę. Be
to, p. Kalvaitis paaiškino, kad
pinigai tebe laikomi dviejuose
bankuose (lietuvių Metropolitan
State Bank ir City National
Bank and Trust Co. of Chicago):
pirmame yra \$4,902.58, an-
trame \$1,742.45, rankose \$7.60,
iš viso fonde yra \$6,652.63. Yra
dar premijai už paminklo projek-
to aukoti pinigai: adv. Ch. Kal
(Kazlauskas) Waranty Tax
certificate 100 dol. ir adv. A.
Olio 25 dol. pinigais. Fondo glo-
bėjai savo pirmininku išrinko
L. Šimutį, kasininku J. Krotką,
sekretorium kun. I. Albavičių,
o kun. H. Vaičiūnas ir adv. R.
Vasiliauskas yra kontrolieriai.
Iš bankų pinigai gali būti išimti
tik komiteto ir fondo globėjų
nutarimu ir su šimučio ir Krot-
kaus parašais. Paminklo projek-
to ir vietą parinks komitetas ir
fondo globėjai, šimutis nurodė,
kad p. Kalvaičiui resignavus bu-
vo reikalus pertvarkyti fondą,
sudaryti visą fondo apyskaitą
ir persiorganizuoti paskelbiant
fondo globėjų deklaraciją, kuri
skiria jiems atsakomybę ir nus-
tato globėjų tvarką.

Paminklo komitetas patvirti-
no p. Kalvaičio pateiktą apys-
kaitą, priėmė jo resignaciją ir
patvirtino rekomenduotus du
fondo globėjus ir visų fondo glo-
bėjų pasirašytą deklaraciją. Čia
pat šimutis priėmė banko kny-
gutes, apyskaitą ir visus fondo
dokumentus.

Susirinkimas kooptavo komi-

tetan adv. A. Olij, kuris yra daug
gelbėjęs Dariaus-Girėno, skridi-
mo ir dabar paminklo teisiniau-
se reikaluose.

Apsvarstius įvairius reikalus,
pirmiausia nutarta galutinai iš-
rinkti paminklo projektą, kurį
miesto valdžia patvirtins ir ta-
da leis paminklui atitinkamą
vietą parinkti. Su arkitektais
tartis pavesta Šimučiu, Vasi-
liauskui ir Olio, kurių sprendi-
mai turės būti komiteto patvir-
tinti.

Komitetas pareiškė padėką
konsului p. A. Kalvaičiui, kuris
namaža pasidarbavo paminklo
komiteto ir fondo reikalams.

Taigi, dabar paminklo fondą
globos L. Šimutis, kun. H. Vai-
čiūnas, kun. I. Albavičius, adv.
R. Vasiliauskas (Vasalle) ir J.
Krotkas. Malonūs mūsų didvy-
rių paminklo rėmėjai aukas pa-
minklui prašome siųsti kasini-
kui: Mr. J. Krotkas, Dariaus-Gi-
rėnos Memorial Fund, 2201 W.
Cermak Rd., Chicago, Ill.

K-to Sekr. P. Jurgėla.

DIDŽIOJO KUDIRKOS TEVIŠKĖJE.

Vilkaviškio apskrityje, Pae-
želiūos, anoj pusėj ežero, mie-
džiais apaugusi tebestuko di-
džiojo kovotojo Dr. Vinco Ku-
dirkos tėviškė. Ten jis mažas
būdamas lakstydamo kelnaite
pasiraitęs, ten taisydamo var-
nams lizdelius, ten dainas dai-
nuodavo. O paskui jau užaugęs
mums parašė tautos himną,
šaukė lietuvius keltis iš miego,
bekovodamas už Lietuvos laisvę
mirė ir tapo brangiausiu tautos
sūnumi. Dabar Kudirkos tėviš-
kė nupirko visiškai svetimas
žmogus Kunsaitis.

Paežerių kaime gyvena sene-
lis Miliauskas. Jis buvo pirma-
sis Kudirkos draugas ir moki-
nis. Su Vinco Kudirka jis drau-
gavo nuo pat jaunų dienų. Mi-
liauskas už Kudirką buvo truputį
jaunesnis, štai ką Miliauskas
pasakoja apie Kudirką: —

— Pirmuoju Kudirkos moky-
toju buvo Bužinskas. Kudirka
tiek uoliai mokėsi ir buvo gabus,
kad Bužinskas kartą visam kai-
mui tokią naujieną paskelbė:
"arba užaugęs jis kitus valdys,
arba, neduok Dieve, jis bus pa-
kartas."
— Kad sūnaus nepakartų, Ku-
dirkos tėvas užsispyrė Vincą iš-
leisti į kunigus. Tačiau Vincas

nesutiko ir todėl jam tėvas jo-
kios dalies nedavė. Po dviejų
metų Kudirka mokė Miliauską
ir ruošė jį į gimnaziją. Kartą
mudu nutarėm pajodinėti. Ku-
dirkai turėjo smarkią juodbėrę
kumelę ir nenorėjo jos Vincui
duoti. Kur tai, Vincas kumelę
išsivėdė, o jį šoko, kaip padu-
kus, ir Vincą numetė žemėn.
Vos ne vos man pasisekė atgai-
vinti, kad tėvai nesužinotų. Po
to, Kudirka ilgai sirgo ir paskui
kitiems pasakojo, kad sapnavo
baišų sapną. Jis pamatęs savę
išdžiuvusį, mirštantį, rusų žan-
darų apsuptą.

Kada Kudirka jau gyveno
Naumiesty ir sirgo džiova, ne-
vienam savo draugų jis pasako-
jo jaunystės sapną. Gimnazijoje
jis buvo ketvirtoj klasėj, o aš
pirmoj — pasakojta toliu Mili-
auskas. Ir mudu gėdos nepada-
rėm. Jis buvo gambiausias moki-
nys savo klasėj, o aš savo.

— Po daugelio metų, kada
Vincas Kudirka atsidadė tik
lietuviybės darbu, ir apsigyveno
Naumiesty, netoli jo gyveno ir
bekojis elgeta Baltrušaitis, vie-
tinių Antanėliu vadinamas. Tas
Antanėlis, netekęs tėvų, elgeta-
vo iš pat mažens, bet skaičyda-
mas uždraustas lietuvių knygas
buvo apsisvietęs ir susipraęs
lietuvis. Tuo laiku Kudirką la-
bai persekiojo rusų žandarai,
darė pas jį kratas. Buvo labai
sunku ką nors išsiųsti į Prūsias
arba iš ten ką gauti. Antanėlis
nuėjo pas Kudirką ir tarė: —
Daktare, aš galiu knygas nešio-
ti. Manęs dar žandarai neknečia
ir nieko neįtars.

Kudirka Antanėlį pabučiavo
ir nuo tos dienos elgeta pasida-
rė didžiuoju Kudirkos draugu
ir bendradarbiu.

— Labai dažnai Kudirka pas
mane atėdavo paskolinti kokią
dešimt rublių, arba šiaip pasi-
kalbėti. Pinigus jis visuomet at-
duodavo ir buvo lipšnus žmogus
— pasakoja Baltrušaitis. Pas-
kui, jau aš, kad ir galėjau nebe-
elgetauti, bet elgetavau daktaro
pamokytas. Manęs žandarai ne-
krėsdavo. Aš pernešdavau ko-
tiek uoliai mokėsi ir buvo gabus,
kad Bužinskas kartą visam kai-
mui tokią naujieną paskelbė:
"arba užaugęs jis kitus valdys,
arba, neduok Dieve, jis bus pa-
kartas."
— Kad sūnaus nepakartų, Ku-
dirkos tėvas užsispyrė Vincą iš-
leisti į kunigus. Tačiau Vincas

dodavau: "Jėzau, Kristau eikš
prie manęs".

Seimininkė arba jis pats ma-
no balsą išgirdęs viską sudegin-
davo ir žandarai nieko nerada-
vo. Dabar Baltrušaitis turi ma-
žą knygynėlį Kudirkos Naumies-
tyje. Jis gauna pensiją, o Vin-
cai Kudirkai pastatytas didin-
gas paminklas, prie kurio atsi-
lanko visokios senų ir jaunų
ekskursijos, atiduodamos pagar-
bą ištikimam tėvynės sūniui.
—Tsb.

— Lietuvos žemės ūkio rū-
mai, norėdami apsaugoti senus
lietuvių tautiškus rubus, nuo vi-
siško išnykimo, nutarė juos, kur
dar yra, surinkti ir apsaugoti.
Tuo tikslu žemės ūkio rūmų at-
stovai jau apvažinėjo Šakių ir
Trakų apskrčius, parsiveždami
daug įdomių dalykų. Jiems pa-
vyko rasti senoviškų lietuvių
moterų papuošalų, senoviškais
raštais juostų, drabužių, net iš
XII amžiaus. Nuo šių metų rug-
sėjo 1 dienos senovišk tautiški
drabužiai bus renkiami visoje
Lietuvoje. Surinkus viską, kas
dar yra užsilikę, bus bandoma

DIDIS IŠPARDAVIMAS Drabužių PLOVYKŲ ir Kaurų VALYTOJŲ



Sios 1935 mados Naujas
MAYTAG PLOVYKLĖS po

\$59.50

Naujos mados A B C Plovyk-
lės po

\$54.50

Naujos THOR plovyklės po

\$35.00

Naujos APEX arba BEEVAC
plovyklės po

\$44.00

Naujos WESTINGHOUSE
plovyklės po

\$49.50

\$35.00, kaip nauji, HOOPER
šlavikai po

\$18.00

\$20.00 kaip nauji EURICA
šlavikai po

\$12.00

PEOPLES
KRAUTUVĖS
2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
Hemlock 8400
4179-83 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Lafayette 3171
CHICAGO, ILL.



DIDYSIS KARAS! To karo baisybės ir amerikonų ka-
riavimas su vokiečiais atvaizduota apysakoje

"DIEVE, PASIGAILEK MUSŲ!"
(God, Have Mercy on Us!)

Amerikoje laimėjo 1-ją premiją. 400 pusl. su gražiais
tvirtais aparais. Už \$1.25 (su persiuntimu \$1.35) galima
gauti:

"SANDARA"
814 West 33rd Street Chicago, Ill.

LIUDNOJE VALANDOJE PASAUKITE
PULLMAN 4151 REPUBLIC 3100
10734 So. Michigan Ave. 2506 West 63rd St.

J. J. Bagdonas
KUR TAUPUMAS REIKALINGAS, MES PALAIDOJAM
už \$95.

išvesti senoviškų lietuviškų rū-
bų tipus.

Klaidėdavo buvo
Neseniai Klaidėdavo buvo
pasirinktą vokų iš
vokų pasirinktą vokų iš
vokų pasirinktą vokų iš

BENDRADARBIUKITE "SANDAROJE"

PAŽANGA
Laisvos Minties, Mokslo
ir Kritikos Menesinis
Žurnalas
Kaina \$1.00 metams
Pusei metų 65 centai
Vienas No. 10 centų
PAŽANGA
3352S. Halsted St. Chicago, Ill.

KNITTING SHOP
Neria plonus ir storus vil-
nonius svederius del vyrų,
moterų, merginų ir vaikų.

Neriam vilnonės pamičkas
del moterų ir vyrų. Taisom
senus svederius.
504 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Phone Victory 3486

TEL. CALUMET 3277
J. J. Hartmanavičius
814 West 33rd St.

APDRADZIA (Inšurina) namus,
būtinus rakandus, stikus, auto-
mobilius ir visokį kitą turtą. Ap-
rupina viską, kas paliečia apdrau-
dą.

PADARO pirkimo, pardavimo,
maino ir visokius kitus notarialius
raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, par-
davimo ir mainymo namų ir kitų
nuosavybių.

PRIGELBISTI prie suradimo pas-
koly ant namų.
Trisdešimts metų patyrimo tuose
reikaluose — užtikrina gerą pa-
tarnavimą.

GRABORIAI
Phone Lafayette 3572

Sios 1935 mados Naujas
MAYTAG PLOVYKLĖS po

\$59.50

Naujos mados A B C Plovyk-
lės po

\$54.50

Naujos THOR plovyklės po

\$35.00

Naujos APEX arba BEEVAC
plovyklės po

\$44.00

Naujos WESTINGHOUSE
plovyklės po

\$49.50

\$35.00, kaip nauji, HOOPER
šlavikai po

\$18.00

\$20.00 kaip nauji EURICA
šlavikai po

\$12.00

Stanley P. Mazeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti
visokiems reikalams.
3319 So. Lituanica Ave.
Buv. Auburn Ave., Chicago.

OLIS ir VASALLE
ADVOKATAI
134 No. La Salle St., Suite 1308,
Chicago, Illinois.
Vakarais tik Subatomis
3252 So. Halsted Street
Tel. Calumet 6945.

LIETUVIAI GDYTOJAI
(Amerikos Liet. Dakтары
Draugijos Nariai)

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS

2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.
Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Sereodoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmdieniais: 9 iki 12 val. rytais

Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. STRIKOLIS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Prospect 1930

Phone Victory 2514
Dr. A. J. Zimontas

Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p.
ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA
GDYTOJAS IR CHIRURGAS

2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Seštadieny ir Trečiadieny po piet
pagal sutarimą.

Phone 7942
DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

LIETUVIAI GDYTOJAI

Diena ir naktį Telefonas:
Boulevard 5914.

DR. S. NAIKELIS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30
Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

Ofisas ir Rezidencija
3335 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

A. K. Rutkauskas, M. D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

Dr. Karl Nurkat
Gydomas Akių Ligos.

Akiniai pritaikomi atsakainiai.
Valandos nuo 7 iki 8 vakare,
išskiriant Antradienį ir Sekmdienį.
2201 W. 22nd St.—Cermak Rd.
Telefonas Canal 6122.

Ofiso Tel. Boulevard 5913
Rez. Tel. Victory 2343

Dr. Bertash
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėliandiais pagal sutartį.

Tel. REPUBLIC 0098
DR. A. J. MANIKAS
GDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos:
Nuo 2 iki 5 val. diens ir
Nuo 7 iki 8 val. vak.
3003 West 59th Street